

LEGILE PIEȚEI ȘI SPERANȚELE MULȚIMII

Sînt aproape două decenii de cînd viața culturală din Berlin-Vest se asociază cu numele lui Ulrich Eckhardt. Toate serbarile internaționale, fie că țin de literatură, teatru, muzică sau pictură, sînt gîndite și insuflite de această personalitate caracterizată în primul rînd prin simțul valorii.

□ — Cum vedeți viitorul teatrului în țările răsăritene?

■ — Deocamdată toate țările traversează nu numai o criză de public, dar și una de creație. Nu-i nevoie să numesc cauzele și nici să măsoz gravitatea impasului. Problema de mîine este ca libertatea cucerită azi să nu fie plătită cu o artă comercială. Scriitorii și artiștii care, explicit sau implicit, au întreținut rezistența conștiințelor și care au fost, direct sau indirect, avangarda spectaculoaselor schimbări, au, cei dintîi, datoria să-și respecte prestigiul dobîndit în straturi întinse ale populației. Vreau să spun că nu trebuie să abdice de la criteriul calității, care coincide în artă cu spiritul critic. Punctul de vedere strict economic care vine din Occident nu are dreptul să neglijeze ceea ce a dovedit că poate fi teatrul ca factor de gîndire și solidaritate în condiții restrictive. Ar fi o mare pierdere dacă rentabilizarea societății ar fi însoțită de scăderea nivelului operelor, de diminuarea forței lor explozive. În cultură, cîteodată, pagubele dureroase nu se constată imediat și nu se consemnează în bilanțurile contabile: redusarea teatrului nu se va datora — după opinia mea — celor care s-au ținut aproape de curentele artistice apusene și care acceptă acum cu inima ușoară legile pieței. De altfel, o orînduire care vede ceva mai departe știe să profite de acea opoziție ce detectează din timp conflictele sau erorile riscînd

să-i submineze structurile. Să nu ne facem iluzii. Nici la noi lucrurile nu sînt, din acest punct de vedere, perfecte. Deși autoritatea se străduiește să asculte și să-și însușească (uneori cu mai mult, alteori cu mai puțin elan) observațiile drastice împotriva banului și a puterii. Pe scurt, socot că energiile creatoare, care au nutrit ani de-a rîndul speranțele mulțimii, n-au voie să dezerteze. E de presupus, de pildă, că ele nu vor trece pe lingă problema traumatizantă a adaptării la alte forme sociale, la alt regim de existență, în care binele nu-i întotdeauna foarte clar delimitat de rau.

interviù realizat de B.E.